

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 248.

V Ljubljani, v petek 30. oktobra 1885.

Letnik XIII.

Govor poslanca Kluna

v X. seji državnega zbora 20. oktobra 1885.

(Dalje.)

Ako hočemo kmeta rešiti, je pred vsem potrebno da se nekaj vkrene gledé silnega dolga na zemljišči, da se olajša kredit in da se preskrbi povsem kapital. Jako čudno je videti, da imajo banke več nego zadosti denarja za osebni kredit in to proti vrlo nizkim obrestim. Nič ali jako malo pa in to vrlo drago za kmeta! Žalostno je, da posojilnice ne morejo izpolnjevati svojega blagega namena, na kterega podlagi so se ustanovile, ker nimajo zadostne podpore pri velikih denarnih zavodih. Adresa nam toraj prav iz duše govori, če pravi, da bo poleg podedovanske postave ob priliki obnovenja avstro-ogerske pogodbe velika poslanska zbornica skrbela tudi za to, da se bo to vprašanje za kmeta kolikor mogoče vgodno rešilo. (Dobro! na desni.) Rešitev in ohranitev kmetijskega stanu na vsak način zasluži, da se plemenitniki o tej veliki zbornici k postavodajalstvu zbrani, nekoliko potrudijo. (Dobro! na desni.) Nič manj važno pa ni prizadevanje, da se kviško pomore delavskemu stanu in da se povzdigne obrtniški poduk. Tudi tukaj se je marsikaj zgodilo in marsikaj opustilo, kar se hoče sedaj britko maščevati, če se storjene napake ne bodo kmalo popravile in pregreški zboljšali. Vsi, kolikor nas je, enako obžalujemo tiste anarhistične izgrede, ki so zakrivali, da se je napravil izjemni stan in ki nas silijo k napravi posebne postave proti socialistom. Tega vsega bi morda ne bilo potreba, če bi bili že poprej le nekoliko za delaveca poskrbeli (Dobro! na desni.) ter bi ga bili v postavodajalstvu smatrali za nam vsem enako, človeškega življenja vredno stvar božjo, ne pa le za delavno moč, ktero vsakdo porabi, kolikor ravno more, potem jo pa zavrže! (Dobro! dobro! na desni.) Človeško srce vpira se takemu ponižanju človeške veljave in zato je pač razburjenje med delavci razumljivo. Zato pa je tudi živo potrebna popolna preosnova obrtniške postave in to na krščanski podlagi,

ktera nam v delavcu kaže našega bližnjega, kterega moramo že po zapovedi krščanske ljubezni podpirati. (Dobro! dobro! na desni.)

Ko so se pričeli razgovori, kako bi se dalo delavcem žalostno stanje zboljšati, čul se je socialistični glas, da je to sicer prav lepo, toda žalibog prepozno! Mi se pa hočemo nadjati, da še ni prepozno in da se bode pri posvetovanji za zboljšanje delavskega vprašanja obe stranki te velike zbornice združili na skupno delo, da bode lanskih še jako ostrih nasprotij kmalo konec, da bomo vsi skupaj kmalo tekmovali, kako bi delavcu zboljšali njegov položaj.

Pred vsem se zanašamo, da se pospeševanju obrtniškega poduka velika ta zbornica od nobene strani ne bo vpirala in da se bo poduk po vseh deželah države enakomerno raztegnil. Posebno z južnimi pokrajinami se je v obrtniškem izobraževanju do sedaj jako po mačehino postopalo in marsikdo, komur so razmere bolj znane, čudil se bode slišavši, da od Gradea pa do Kotorske Boke ni nobene obrtniške šole v pravem pomenu besede. (Čujte! čujte! na desni.) Ali potem ni popolnoma prav in pošteno, če vstanovitev takih šol tudi za naše do sedaj skoraj pozabljene pokrajine zahtevamo? In če nam vlada v resnici s takimi šolami postreči želi, ali naj ji zarad tega polena pod noge mečemo? Ali naj bodo mar zastopniki nemških deželá zarad tega razžaljeni, če vlada tudi našim pokrajinam tiste dobrine nakloni, ktere so oni že zdavnej vživali? Ali se mar bojite za svojo obrt, če se bodo obrtniške šole tudi Jugoslovanom dale? Pridnosti, delavnosti in varčnosti odprt je cel svet in te so ravno, ki jih mora vlada podpirati, ne pa tiste umazane špekulacije, ki ima že sebično in umazano podlago, raz ktere narod le ožemati želi, da se le nekterim malim posreči obogateti na škodo in pogin velike množice, in da potem tem brezskrbneje živé v svoji mehkužnosti. Ne bojite se, gospóda moja, kar ste si v obrtniji pridobili, Vam nečemo kratiti! Mi si ravno hočemo za naše pokrajine po Vaših obrtniških šolah naše napraviti; nikakor pa nečemo, da bi Vas in Vaše obrtniške šole po naših le količak

skrajšali v Vaših pravicah. Iz srca Vam privošimo Vaše obrtniške šole in bomo vse Vaše napore na pomnožitev in razširjanje takih šol vedno podpirali. Zato pa tudi Vi nam ne zavidajte in se ne jezite, ako zahtevamo za naše v tem oziru tako silno zamenarjene pokrajine tudi nekaj. (Dobro! dobro! na desni.)

Še hočem naštetí nekaj toček, ki nas silijo za sedanjo vlado in za adresu večine glasovati. Največje važnosti za razvoj tega ali onega naroda ali države so občila; zato mora vsaka vlada, kateri je na blagostanji države kaj ležeče, svoje oči posebno na te tako imenitne stroke državnega gospodarstva obračati. Tudi tukaj moramo vladi pritrditi, ako smatra za nujno svojo nalogo, svojo pozornost popolnoma prometu posvetiti. Kar naravnost pa moramo izreči, da se nadjamo, vlada se bode posebno ozirala na tiste pokrajine, na ktere se do sedaj še ni celó nič ali pa vsaj prav malo. Med temi moram posebno opozoriti na deželo, ktero imam čast tukaj zastopati in ktera je v železničnem oziru jako zaostala ter je svojo nekdanj tako cvetočo posredovalno trgovino in tovarnarstvo popolnoma izgubila. Pričakovali smo toraj po vsi pravici, da bode dežela svoje odškodovanje dobila v železnicah, kakor se ji spodobi. Toda tudi tega ni bilo! Južna železnica speljala se je po najbolj pustih in divjih krajih, kakor če bi se bili zanalašč izogibali dobro naseljenih in bogatih krajev naše dežele, kjer je rodovitnost dežele podlaga krepki obrtniji; dobrote pozneje zgrajene Rudolfove železnice vživa pa tudi le majhen del dežele. To pa še ni bilo zadosti! Diferencialne tarife železnice zakovale so našo obrtnijo v verige, da se tekmovaloj s tujo niti ganiti ne more. Pri posvetovanji v državno-železniškem svetu objavil je naš kranjski zastopnik celo vrsto nepravilnosti v tarifah in drugih neenakostih, ki so celi deželi ne izredno škodo in kranjski deželni zbor sklenil je v svojem poslednjem zasedanji peticijo do visoke vlade, da bi ona na to delala, da se sprejme Ljubljana in primeroma še druga mesta na Kranjskem v avstro-ogerske zvezne tarife, s čemur bi se Kranjska vdeležila tistih znižanih tarifov, kateri so

LISTEK.

Zadnji samotar.

Izvirén zgodovinski roman.

(Spisal Podvigenjski.)

(Dalje.)

Za Štanjelskimi farani se v procesijo uvrstijo druge občine, ki so po večini svojih vernih vpisane v bratovščino Štanjelsko, skoraj s celega Krasa, vsaka s svojim duhovnim pastirjem, na čelu pa dragocena svilnata zastava s podobo Matere Božje, ki je po besedah skrivnega razodenja slikana z dvanajsterimi zvezdami okoli glave, pod nogami pa luna in kača, na kateri glavi Marija drži nogo, da jo stré; tudi napis se bere na zastavah: Kraljica sv. roženkranca, prosí za nas! in leto, ko si je občina zastavo omislila. Takih zastav z občinami seštel bi danes gotovo nad štirideset v Štanjelu.

Na zadnje, še le po dolgi vrsti, prikažejo se duhovni cerkveno opravljeni v dragoceni obleki. Koj zadej za duhovni nesó podobo Matere Božje sv. ro-

ženkranca, ki se danes vzame z altarja in dene na okusno izdelan, ves pozlačen tron; na tem jo nosijo v procesiji; za to izberó udje bratovščine osem krepkih devic, enake velikosti, oblečejo se v belo obleko in okinečajo s cveticami. A med duhovni in tronom šla je z dragocenim pozlačenim križem nalašč zato izbrana devica, to je bila danes med sestrami bratovščine najvišja čast. In ta čast je doletela letos Julijeto spod Skale in sicer že drugič. Pa saj se je tudi resnično odlikovala po visokosti rodú, še bolj pa po gorečem češčenji Matere Božje sv. roženkranca. Skrbno odgojena od hčérá sv. Klare v samostanu Goriškem, kamor jo je bil grof Anton odpeljal že v sedmem letu, naučila se je tú od pobožnih sestrá krščansko živeti in Bogu služiti, pred vsem pa Marijo častiti in posnemati jo, ktere življenje je najvzorniši vzgled vsem krščanskim devicam. A ko je odrasla in potekel čas odgoje, je Julijeta k starišem se vrnivši, kar se je le dalo, po svojih močéh razširjala osobito pobožnost sv. roženkranca, celó novo prekrasno obleko je to zimo spletla, v ktero vidimo danes oblečeno podobo Matere Božje; in Julijeta bila je med družicami svojega spola prva pospeševaljica Štanjelske bra-

tratovščine. Zatoraj pa ni čudo, da so ji letos družice enoglasno naklonile častni posel. V beli prekrasni opravi, okinčana z dragimi umetno narejenimi sveticami, zdí se danes grofica Julijeta dvakrat lepša, tako, da marsikdo nehoté obrača po nji svoje oči.

In Vekoslav, ki ni nikdar zija prodajal, najmanj pa pri božji službi, saj je bil tudi pobožen in odličen častilec Matere Božje, danes stoji tú zbran in zamišljen v molitev; a ko se približa Julijeta in v solnčnem žaru zablíščé dragoceni kamni in zlati kinč na glavi, tedaj se mu nehoté oči na-njo zaobrnejo: srečata se s pogledi, a povbesita jih hitro. Vekoslav zarudi in prešine mu prsi neznan čút; a ker dobro vé, da se ne spodobi pri božji službi drugam se raztresati, kmalo spet svoje misli zbere v pobožno molitev.

Tisti krivonosce pa tam zadej je vse to od strani opazoval, a ob enem ustnice tako pridno premetaval, kakor da bi hotel danes premoliti vse Štanjelce.

Ko se v zlatu bliščeči tron s podobo Matere Božje mimo prinese, se nekteri gospodje iz Gvidonove družbe pridružijo procesiji; tudi Vekoslav se

ji bili do sedaj na tolikošno škodo pri poljedelstvu, trgovini, obrtniji in industriji, ter bi se zopet vsaj nekoliko omenjene stroke zboljšale. Hvaležno moramo priznati, da nas visoka vlada tukaj jako rado-voljno podpira. To pa vendar še ni zadosti; velik in rodovitni del naše dežele in to ravno tisti del, ki ima obilno vina, lesa in premoga, nima še že-leznice, po kateri bi mu bilo možno vse te pridelke, ki sedaj nimajo nobene prave cene, v denar spraviti in se hitro svojemu propadu bliža. Že večkrat povzdignili smo svoje glasove v tej veliki zbornici, kakor tudi v kranjskem deželnem zboru, da nam dajte dolensko železnico in pa zvezo Ru-dolfove železnice preko Loke, Razdrtega, Divače in Herpelja s Trstom, toda vse za-stonj! Sprevideli ste sicer vedno, da je omenjena železnica potrebna, tolažili ste nas pa tudi vedno, da jo dobomo pozneje. Mi toraj mislimo, da bode sedaj, ko so one železnice dovršene, ktere so potrebne za svetovni promet in za vojaško premi-kanje, prišla na vrsto tudi naša dežela, da se pre-skrbi s potrebnimi železnicami. Iz tega vzroka glasovali bomo tudi za adresu in za njen program, kakor ga je v ta namen razvila.

Navedel bi Vam lahko še mnogo točkov, če bi se hotel spuščati v podrobnosti, zakaj da še glasujemo za adresu večine. Toda že to, kar sem do sedaj povedal bode zadostovalo dokazati, da vse Vaše obdolžitve, tožbe in pritožbe niso za nič in pač se ne morem zadosti načuditi — da posnemam govornika levičarja — kako da ste mogli sprejeti tako nevtemeljene in neopravičene obdolževanja in napade v spis, ki je bil namenjen za primeren od-govor na prestolni govor, ki je bil v resnici vzvišen. (Dobro! na desni.)

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 30. oktobra.

Notranje dežele.

Poslanec Gödel potrjuje sam v „Politiki“, da je edino le iz stvarnih in ne iz osebnih vzrokov izstopil iz Hohenwartovega kluba. Ker je pa v po-slednjem sporočilu, kakor ga je „Politik“ o Gödelnu prinesla in smo ga pri nas po njej posneli, nekaj, kar bi se lahko krivo tolmačilo, Gödel sam taisto sledeče popravlja: „Ozira se na sporočilo tikajoče se mojega razgovora z Vašim g. dopisnikom, moram še naslednje izjaviti, da se moje besede ne bodo kje krivo tolmačile: Res je, da sem izstopil iz des-nega osrednjega kluba iz stvarnih razlogov in ne zaradi tega, da bi morda kakor kukavica v kak drug klub vstopil ter da bi iz principa glasoval proti svo-jim lastnim tovaršem. Za svojo najprvo in najvišjo dolžnost smatram zastopništvo koristi mojih volilcev in to tudi tedaj, če bi se te koristi ne strinjale s tem, kar bi se v klubu sklenilo. Teh dolžnosti pa ne morem spolnovati, če se pri takih točkah ne vdeležim glasovanja, kar bi mi po klubovi disciplini dovoljeno bilo; tako sem postopal že v preteklem zasedanju, kedar sem o debati zemljišnega davka ne le proti večini glasoval temveč tudi govoril. Ker si hočem toraj v oziru varovanja koristi mojih vo-lilcev popolnoma proste roke ohraniti, izstopil sem zaradi tega iz kluba, ne da bi bil pri tem svoje po-litično prepričanje kaj spremenil, kteremu bom vedno zvest ostal?“

uversti, ž njim krivonosec, zapustivši svojega suhega tovariša. Drugi gospodje pa ostanejo mirno na mestu, dokler se sprevod ne konča, potem še le jamejo se počasi oddaljevati, dokler se med pogovori v grad ne pozgubé vsi brez suhega huljea. Pred cerkvijo ostane le nekaj ženic, ki zaradi starosti ali bolehnosti niso mogle s procesijo. Tiho je vse.

Naš tujec pa ne vedé, kaj bi pričel, zavije jo mimo cerkve na desno proti zakristiji. Vrata so bila priprta, kar jih malo odpré in polagoma, kakor se tujcu spodobi, noter glavo pomoli. Kar zagleda na stolu sedeti in hladiti se duhovnika — je gospod Luka od Volkov. Ugledavši ga naša suhljata vi-sokost, malo da od veselja ne vsklikne, da-si bi ga človek kot starega mislil nevkretnega; a boječ se, da bi še kdo drug znal biti v zakristiji, svojo radost nekaj zataji in tihotapno od vrat k njemu pri-koraka.

„Stari amice“, ogovori gospoda Luko, „midva sva se že nekje videla.“

„Mislim da zadnji pot v Gradci, brate“, odgo-varja gospod Luka. „Kod pa se je od onega časa vaša skrivnost klatila?“

„Bil sem na Francoskem v Parizu, od tod sem

Nemško-liberalni listi, zastopniki „der schärferen Tonart“, še ne dajo miru, če tudi se jim je v poslaniški zbornici dokazalo, da ni res, kar so trdili, da bi bil narodnostni razpor že v c. kr. vojski zasejan. Naj se jim še tako jasno resnica dokazuje, to nič ne de; pri njih je tisto belo, kar je drugod črno in kaj morejo nemško-liberalci za to, da imajo tako čudne oči? „Deutsche Ztg.“ potru-dila se je zopet iz novega dokazati, da je vendar-le med c. kr. vojsko že narednostni prepir zasejan, kako pa bi sicer vojaki 98. pešpolka v Kraljevem Gradci po mestu kretaje „Hej Slovane!“ in „Kde domov māj“ prepevali? Kako pa bi se podčastniki 74. pešpolka povsod narodnih veselie vdeleževali in z narodom bratovščino pili, in kako pa bi častniki ravno tega polka v javnosti povsod tako radi česki govorili, če bi ne bil narodnostni prepir že v c. kr. armadi vgnjezden. Pa še nekaj? Če bi to ne bilo res, kako pa je to, da so pri tem polku za kapelnika sprejeli nekega Čeha, ki je bil poprej pri „Sokolih“ za kapelnika. Toraj je vendar zadosti dokazov, da je narodnostni razpor med vojaki že do dobrega vkoreninjen, ker se pri českih polkih vse česki sliši, vse po česki je, vse se po česki smeja, da še celó miši in podgane po ma-gacinih po česki kihajo! O nemška zagrizenost, kaj hočeš še več!

Vnanje države.

Včeraj smo na tem mestu omenjali, kako Ristič sedanji položaj na **Balkanu** ocenja. Čujmo danes, kaj pravi Karavelov, bolgarski ministerski načelnik. Pogovarjal se je z dopisnikom ruskega lista „Novoje Vremja“ in je djal: „Vprašate, česa da se sedaj nadjamo? Če ne bo posebnih spletek in če sploh ne bo hujšega, ne bo slabo za nas. Kar se mene tiče, sem prav za trdno prepričan, da se bo vsa komedija tako skončala, da bomo konečno vendar-le združeni ostali pod knezom Aleksandrom. Položaj knezov postal je jako trden in kakor ču-jemo, je sultan sam pripravljen pripoznati zmerne naše tirjatve. In kaj bi jih ne, saj vendar ne za-htevamo razkosanja Turčije, da še celó Macedonije ne, pač pa prevzamemo tribut in dolg, kar ga ima iztočna Rumelija in prav radi pripoznamo vrhovno turško gospodarstvo, kar je sultanu še prav posebno všeč. Turško vrhovno gospodarstvo nam je le na korist; kajti nič nas ne bo stalo, ker bo samo po imenu, pri vsem tem bomo pa vendar-le v prija-teljstvu s Turčijo živeli. Prav nič se ne bojimo, da bi se Turčija našemu zjedinenju z orožjem v roki protivila, od česar bi prav nobenega dobička ne imela. Od Macedonije bi si pa ne dala le cveka ne odtrgati. Če bi se pa mi vendar-le s Turčijo v boj zapletli, pa zamoremo v treh dneh vso Macedonijo proti njej kviško spraviti. Kaj takega je pa zopet edino le nam mogoče in nikomur drugemu ne. Ne morem Vam povedati, koliko truda da smo imeli letos, preden se nam je posrečilo Macedonce odv-rniti od vstaje. Kar se tiče Srbov in Grkov, ne bom tajil, da imajo prvi kakor drugi nekoliko pra-vice do Macedonije in sicer Grki na jugu, Srbje pa na severu do Stare Srbije, če tudi so današnji pre-bivalci tega kraja večinoma Arnavti. Pri vsem tem računili so Srbje na upor po Macedoniji in pa na boj, ki bi se bil iz tistega izcimil, pa so se zmotili in to prav hudo na svojo lastno škodo, ker morajo dolgo čakati, kar jih silno veliko denarja stane. Kralj Milan v resnici ni prav nič priljubljen in da si prestol vsaj nekoliko pri-trdi, mora na vsak način gledati, da si pridobi Staro Srbijo. Žal, da Avstrija po ravno tisti zemlji svoje oči obrača, kakor Srbija.

Če bi Srbija nas napadla, se bomo branili, če bi nam pa Turčija vojsko napovedala, bodemo pa po-stopali, kakor bo božja volja. Tu, kakor tam, je pa evropejska vojska neizogibljiva. Najnevarnejša točka je ta, da Rusija ne bo Avstriji nikdar posesti So-luna dovolila.“

šel v Berlin“, pravi visokost, „zdaj pa dohajam z Nemškega čez Švico, Italijo in Benetke sem v to lepo vašo deželo.“

„A gotovo le z blagim namenom?“, vpraša Luka.

„Da, osrečevat avstrijske rodove, oznanjevat bratovsko ljubezen, enakopravnost in mir“, povdarja počasi in slovesno suha visokost.

„In imamo važnih vesti od severnih bratov?“, vpraša Luka.

„Vez čistega, nesebičnega človekoljubja se vedno bolj vtrjuje in od dne do dne tesnejše edini doslej sovražno ločene elemente; o da bi le enkrat podrt bil zid ločitve, kterega nam stavijo vere, da bi se vendar strla ona dogmatična tesnosrčnost katoli-čanov, in da bi se priznala le ena resnica in dogma, ta bodi ljubezen, vse obsegajoča bratovska ljubezen. O da bi bili vsi, ki so tvojega stanú, brate, tudi tvojega prepričanja; ti menda ostaneš zvest storjeni prisegi.“

„Na vse veke zvest“, — povdarja Luka.

(Dalje prih.)

Duševni boj v **Macedoniji** med Srbi in Bolgari ni od danes in ne od včeraj, temveč ima že nekaj let preteklosti za saboj. V življenje sklical ga je bil bivši srbski minister Ristič leta 1878, kakor hitro je bila določena in sklenjena Berolinska po-godba. Rističu so se že tedaj meje srbske dežele preozke zdele in jih je želel proti jugu razširiti. Da bi se pa to po lepem potu in kolikor možno brez hrupa zgodilo, skrbel je Ristič najpoprej za razšir-janje srbskega vpliva po Macedoniji. Sostavil je društvo, ki je imelo in ima še nalog skrbeti za raz-širjanje srbske omike med macedonskimi Slovani s tem, da jim napravlja šole, da jih zalaga s srbskimi knjigami, popi in učitelji. Tu pa tam je tudi kaj gotovine potreba. Tudi za to mora skrbeti ta srbska družba. Storila je posebno veliko pod Rističem, ne-koliko manj pod ministerstvom Piročancem; sedaj pa, ko je naprednjaški Garašanin na prvem mestu, pa zopet jako veliko dela. Bolgari so temu društvu postavili nasproti društva političnih agitatorjev, kteri noč in dan na to delajo, da bi Srbe in srbski vpliv spodkopali in Macedonijo za Bolgarijo pridobili. Vpliva in vstrajnosti ima mnogo, vendar se pa danes še ne dá določiti, kdo bo ostal na površji v Mace-doniji ali Srbi ali Bolgari.

Časniki se nadjajo, da je čas že prav blizo, ko bodo sv. oče Leo XIII. izrekli svojo misel o last-ništvu **Karolinskih otokov**. Ljudje, ki hočejo vse vedeti, trdijo, da kolikor se zadeva do sedaj raz-soditi dá, je sv. oče bolj na španjski, kakor pa na nemški strani; vendar pa razsodba ne bo taka, da bi Nemce gmotno bolela. Bismark se je na neko vprašanje, zakaj da si je papeža izvolil za posred-nika pri tem vprašanju, izrazil, da zato, ker papež sedaj nima nič posvetnega kraljestva in se le z du-hovnim svojim kraljestvom peča, se je toraj med vsemi mogotci od njega še napreje nadjati nepri-stranske razsodbe, ki bo vsake sebičnosti prosta. To Bismark sedaj tako govori, dokler vprašanje še ni rešeno. Recimo pa, da bi sv. oče izrekli, Karolini sô španjolska lastnina, ker stara pisma tako govoré, takoj bo Bismark in vse liberalno časnikaštvo z njim vred kviško proti Leonu XIII., češ, da je iz sočutja tako razsodil, ker mu je španjska kot kato-liška dežela ljubša memo luteranske Nemčije, ki po-vrh vsega še katolike stiska. Prihodnost bo govorila.

Na **Francoskem** so volitve končane, sedaj pa mislijo na kazni in darila. Kaznovati se imajo oblastniki, ki niso delali ali glasovali za liberalne kandidate, a nagraditi se imajo privrženci vlade. Minister Allain-Targe pripravlja veliko preme-ščenje okrožnih glavarjev, tudi drugi ministri imajo s tem dosti posla. Potem pa naj kdo verjame, da uradniki niso imeli nič opraviti pri volitvah. „Rappel“ piše o tem tako-le: „Republika je že 15 let, vsaj ima toliko pravice, da sme zahtevati, naj so vsi uradniki republikanci.“ — Republika je sicer rešena, a gospodarsko vprašanje le ni rešeno. V Parizu je 27.000 stanovanj praznih, lansko leto jih je bilo praznih 21.000, in zaradi tega je prišlo 900.000 frankov manj davka. — Pred volitvami so nameravali 43 listov kaznovati, ker so razširjali no-vico, da je v Anamu pomorjenih več tisoč kristi-janov. Ko so bile pa ožje volitve končane, potrdil je to Courey, francoski general, po telegramu. Kristi-jani so bili umorjeni takorekoč vpricho francoske armade. Mil. gosp. škof Camelbeke je prosil najprej francosko vojno ladijo pomoči. Potem se je obrnil do nemškega parnika „Hertha“. Ladjica te barke je vjela tri mandarine in obdržali so jih za talnike, žugaje jim, da jih pomoré, ako ne nehajo kristi-janov moriti. Prisilili so potem paganske ribiče, da so spravili 700 kristijanov na parnik, in s tem so šli v Saigon, a parnik je zopet šel nazaj, da kristijane reši. In to je storil kupčijski parnik, a francoske vojne ladije ne morejo rešiti kristijanov? — Republikanski listi konečno morajo vendar po-vedati, da je vojevanje vse zavoženo, iz Pariza se ukazujejo zmage, da bi z njimi stopili pred zbor-nico in prepoveduje se daljno pomikanje, da bi ne prišlo kaj slabih poročil med volitvami. — Vendar najžalostnejša poročila so ravno v tem času do-hajala.

Izvirni dopisi.

Na Dolgem, 27. oktobra. (Blagoslovljenje dveh križevih potov in Mojstranskega znamenja). Zadnje nedeljo 25. t. m. je bil za našo faro vesel in pomenljiv dan. Blagoslovil je namreč častitljiv g. P. Jožef Bizavičar iz Ljub-ljane dva križeva pota, novega za farno cerkev, prejšnjega starega in popravljenega pa za Mojstran-ško cerkev. Ob 9. uri je vzdignilo 28 mladenčev table sv. križevega pota iz lepo okinčanega farovža in ravno toliko deklet je po obeh krajih svetilo. Potem smo šli med slovesnim zvonjenjem in stre-ljanjem v farno cerkev, kjer se je obred blagoslov-ljenja in postavljanja sv. križevega pota vršil in je bila slovesna božja služba, pri kateri sta tudi sosedna gospoda župnika iz Kranjske gore in Jesenice stregla.

Popoldne pa se je enaka slovesnost v Mojstrani godila. Le škoda, da nas je dež motil, in smo komaj

slovesnost opravili. Nežadnje je bilo blagoslovljeno še znamenje, ki stoji na Mojstranskem polji in predstavlja podobe sv. Klementa, patrona Mojstranske podružnice, potem sv. Andreja in sv. Valentina, ki sta v stranskih altarih in ss. Cirila in Metoda. Ker namreč ustno sporočilo trdi, da sta sv. solunska brata tu memo ostanke sv. Klementa papežu nesla, smo jima hotli tudi majhen spomin postaviti. Ob enem naj bi pa to bilo tudi majhno proslavljenje njune tisočletnice v naših krajih.

Novi križev pot za farno cerkev je izmalal g. Matija Bradaška, slikar iz Kranja, po znanih Furičevih podobah, in sicer tako spretno in primerno, da je vsakemu všeč, kdor ga vidi in da so farmani prav zelo zadovoljni. Okvire k novim tablam je delal g. Alojzij Götzl iz Kranja, ki je tudi prejšnji stari križev pot prenovil ter znamenje na Mojstranskem polji izmalal. Če tudi to delo ne razodeva posebne umetnosti, se mora vendar reči, da je čedno in dostojno. In kar je pri obeh mojstrih posebne hvale vredno, je to, da v ceni nista prenapeta in ju iz tega obzira lahko še posebno priporočam.

Iz notranjskih hribov, 27. okt. Pred nekoliko dnevi prišel mi je v roke „Slovenec“ šte. 143, v katerem se nek dopisnik iz „gorenjskih hribov“ pritožuje, da v spodnji Idriji ni vse tako, kakor bi imelo biti in bi lahko bilo. Stvar, ktera je dopisnika tako bôdla, bilo je golo obrekovanje, t. j. popolnoma izmišljena, in sicer pri Fari skovana reč, kakor se je 27. oktobra pri c. kr. sodnji v Idriji natanko dokazalo.

V tolažbo tedaj onemu dopisniku iz „gorenjskih hribov“ bodi povedano, da je zdaj tudi tukaj že tako, kakor bi imelo biti, ker one osebe, ktere so tukaj s svojim strupenim jezikom toliko razburjenosti povzročile, prejele so že svojo kazen. Po vsej sili hotle so nekega tukajšnega gospoda potlačiti v blato, toda silno so se opekle; kajti slavna sodnija v Idriji in tudi v Ljubljani je pokazala, da dobro ime je več vredno, kakor srebro in zlato. — Toliko v posvarilo vsem onim, kteri drugim jamo kopljejo.

Iz Košanske fare, 28. okt. (Nov križev pot) blagoslovljal je nam preteklo nedeljo č. g. o. gvardijan s Trsata, Feliks Podbregar. Naredil nam ga je že dobro poznani podobar iz Škofjeloke, g. Ivan Šubic, brat pokojnega Štefana. Gledé lične, jako ljube in vitke vnanje podobe je še posebno v okvirih za malo svoto 720 gold. tako po godu, da je ne le mojstru na zasluženost čast, ampak tudi farni naši cerkvi na izbornu lepoto in na diko vsi Pivki. Navadno se pri vseh človeških delih godi, da, česar je meni všeč, tebi ne dopada. Povsod se nahajajo razni okusi, kteri to ali uno grajajo; a čez to delo je še do sedaj nisem slišal graje iz nobenih ust. Z malo besedami toraj rečem: Delo mojstra hvali, — je male cene, a velike vrednosti, — gospôdi in kmetu po všeči. Zategadel pač g. Ivana Šubica za ta in enaka dela, (posebno v rezbariji) svojim duhovnim gg. tovarišem z najboljšo vestjo in najtoplejšje priporočam. Našemu presvitlemu cesarju Francu Josipu pa bodi prisrčna zahvala za veliki dar 300 gold., ktere ga smo še l. 1883 od Nj. Veličanstva prejeli ter ga sedaj v ta namen porabili. V spominu nam bode Nj. dobrotljivost, kolikorkrat se bomo ozirali na krasne postaje križevega pota, in še zlasti, kadar bomo pred njimi premišljevali trpljenje Gospodovo, prosili bomo nebeškega blagoslova premilostnemu vladarju.

Da pa še o slovesnosti blagoslovljenja vsaj kaj malega omenjam, povem naj, da so se ga vdeležili nekteri č. gg. duhovniki in bližnje okolice, in obilno vernega ljudstva iz domače in iz sosednjih duhovnij. Č. g. o. gvardijan pa je vodil vso slavnost ter z lepo, krepko in poljudno besedo razlagal, molil in priporočeval pobožnost sv. križevega pota in po njem dohajóče odpustke. Hvala in zahvala vsem, ki so kljubu deževnemu vremenu prišli k poveljevanju lepe za in vso župnijo prevesele slavnosti!

Razun križevega pota videlo se je pa tudi še marsikaj drugega lepega v novo zgrajeni Košanski cerkvi, česar vse je v soglasji s preličnim križevim potom. Upati je, da bode Košanska farna cerkev, poprej najrevniša podrtija, kadar se z Božjo pomočjo še stari zvonik povikša in prenovi, ena najlepših in najpravišnih cerkev na Notranjskem. V to pomozi nam Bog ter ohrani faranom dobrega duha in obvaruj jih prihodnjih nesreč po vsaki uimi, zlasti po toči, ktera nam je letos dvakrat pri vinu in pri poljskih pridelkih odnesla največi kosec kruha!

Iz Celja, 29. oktobra. (Nesreča na železnici. Umor.) Velikokrat se je že čitalo svarjenje:

„ne stopaj iz železničnega voza poprej, dokler vlak popoln ne obstoji!“ Tega modrega nauka se ni držala 55 let stara Lena Stor, žena železničnega čuvaja na Zidanem mostu, ter zakrivila grozno nesrečo sebi in svoji družini. V torek 27. oktobra se je pripeljala imenovana oseba s mešanim vlakom ob 6. uri zvečer iz Štor na Celjski kolodvor. Preden še vlak obstane, stopi iz voza; toda njena obleka se zamota v vrata železničnega vagona; ko hoče obleko poravnati, pa že zdrkne iz deske, na kteri je stala, pod kolesa železničnega voza, ki se je še prav počasi pomikal naprej; s prednim delom telesa pa je telebnila na tla in sicer prav na obraz. Med tem je železnično kolo že prerezalo obe njeni nogi. Le koža je še vezala stopali s členki. Prenesli so jo v bolnišnico, kjer se jej je podelila zdravniška pomoč. Treba bi bilo nogi odrezati; ker pa ni upati, da sirota prestane nove hude bolečine pri tej operaciji, čaka zadnjega zdiheleja v takem stanu, kakor so njo vzdignili na železnici, namreč z zmečkanimi nogami.

Danes pa se je raznesla po Celji grozna novica, da so našli na Pragerskem vstreljenega nekega neznanega gospoda v II. razredu poštnega vlaka. Pridružil se mu je bil med vožnjo hudodelni tovarš, ga usmrtil in oropal, pa zopet zginit. *)

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

Ker gre tu za to, da bi se mogli vzdržati nasproti severnemu tekmovanju, bilo bi pri uredovanju diferencijalne carine dovolj, da se pusti sedanji postavki ob uvaževanju po morji, ob uvaževanju po kopnem pa naj bi se sedanja uvoznina podvojila, ako bi ne bilo dopustljivo, da se prejšnji postavki zopet uveljavi. Dobro bi bilo tu, da se razmotruje vprašanje, naj bi se li uredila tudi diferencijalna uvoznina za „barvilne izlečke“. Poleg statistike se je uvozilo tega blaga v petletji 1880—1884 metercentov:

preko Trsta:	iz Nemčije:
1880: 57	17.480
1881: 92	20.527
1882: 90	22.244
1883: 123	23.495
1884: —	27.317

Uvoz se je tedaj blizu 40% povečal, in če ostane dosedanje carinsko razmerje, ne bode se to blago nikdar uvaževalo preko Trsta. Ako pa bi se ustanovila diferencijalna uvoznina v korist uvaževanju po morji, dal bi se tudi uvoz tega čedalje več potrošnega blaga nagniti preko Trsta in Reke, kar bi bilo z ozirom na uvozno količino vsakakor ne male koristi za naši trgovišči Trst in Reko.

Odsek misli, da bi izpolnjenja te pravične prošnje ne oviral menda pomislek na avstrijsko tekstilno obrt — barvarstvo, kajti lahko se dokaže; da težena mala povišica barvilne uvoznine avstrijskemu barvarstvu škodovati ne more.

Praktično izkustvo v barvarstvu uči, da se povprečno za pobarvanje 100 kilogr. volne rabi: blizu $\frac{25}{100}$ kilogr. barvilnega lesa, zdrobljenega, blizu $\frac{5}{10}$ kilogr. izlečka barvilnega lesa.

Za pobarvanje 100 kilogr. suknenine: blizu $\frac{20}{100}$ kilogr. barvilnega lesa, zdrobljenega, blizu $\frac{3}{8}$ kilogr. izlečka barvilnega lesa.

Za pobarvanje 100 kilogr. svile: blizu 80 kilogr. barvilnega lesa, zdrobljenega, blizu 20 kilogr. izlečka barvilnega lesa.

Ako se tedaj poviša uvoznina za „barvilni les, zdrobljen“, s 50 kr. na 1 gld., in za „barvilne izlečke“ s 3 gld. na 5 gld., povečali bi se izdelovalni stroški, n. pr. za meter sukna, še ne prav za $\frac{1}{2}$ kr., in se torej ne more trditi, da bi se ta obrtna stroka po težen carinski vredbi le v količaj znatni meri oškodovala, in to tem manje, ker se bodo barvila mnogo bolj podražila, ako se izvrševanje tej obrtni stroki neomogoči in bi se potem trgovina izključno po severnem tekmovanju nadvladavala.

Vse to ocenjuje predloga odsek, naj se vred uvoznina za „barvilni les, zdrobljen“, na 100 kilogr.:

- a) ako se uvozi po morji s 50 kr.,
- b) ako se uvozi po kopnem z 1 gld.

Za „barvilne izlečke“ na 100 kilogr.:

- a) ako se uvozi po morji s 3 gld.,
- b) ako se uvozi po kopnem s 5 gld.

*) Tukajšnji uradni časnik pa danes poroča, da se je ta popotnik sam vstrelil; počakati bo toraj treba, kaj da bo sodnijska preiskava na dan spravila.

Vred.

4. Za tarifno šte. 257. — „Železo, surovo“.

Spoštovana zbornica se je v svojih poročilih do vis. c. k. trgovinskega ministerstva, kakor tudi v prošnjah vis. državnemu zboru podanih vže češče izrekla za izdatno zaščito jedne najvažnijih obrtnih strok na Kranjskem, izdelovanja surovega železa namreč. Bremena, ki jih ima trpeti tozemski proizvodnik, so mnogo težejša od onih inozemskega izdelovalca surovega železa. V planinskih deželah se mora železna ruda plaviti in surovo železo čistiti z lesnim ogljem, kajti premoga ni. Stroški pri izdelovanju domačega surovega železa so vsled tega znatno veči od onih inozemskega in ker tudi vozninske tarife ne morejo zabraniti uvaževanja, uvozilo se ga je, vkljub carini z 80 kr., v letih 1882 in 1883 veliko več nego prejšnja leta, dasi tudi avstrijski plavži potrebi za surovo železo v Avstriji ne le lahko zadosté, marveč ga morejo izdelovati še za izvoz.

Poleg sedanje carine se ne more več tekmovali niti ne s surovim železom, ki ga izdeluje kranjsko obrtno društvo, poznano v trgovini z imenom „ferromangan“, manganovo železo ali manganova vigenjina.

Odsek meni tedaj, da je nepogojno potreba najživeje potezati se za povišanje carine na surovo železo, med katero se šteje tudi manganovo železo, ker je kranjska nekdanja evetoča železarska obrtnost v nevarnosti, da se po tujem tekmovanju zatré, česar posledek bi bilo, da bi bilo mnogo delavcev brez dela ter večje ali manje obubožanje marsikterih krajev.

Vse to ocenjuje predloga odsek za surovo železo tudi manganovo železo carino z gld. 1.— na 100 kg.

5. Za tarifno šte. 273. — „Svinec in svinčene zlitine“.

Odsek priporoča najtopleje v carinski noveli predlagane postavke, in sicer:

za tarifno šte. 273 a) „svinec surov, kladast in koritast, in tudi svinčena starina, v odlomkih in odpadkih; trdi svinec (črkolivna kovina)“ z dosedanjega postavka gld. 1.— povišati na gld. 2.— za 100 kg.;

za tarifno šte. 272 b) „svinec lit (kotli, ceví, plošče, zrna ali obla, sekanci ali šreteljni i. dr.), točen, valjan, vlečen (svinčena žica), tiskarska pisma, stereotipne plošče“, — z dosedanjega stavka gld. 4.50 povišati na gld. 5.— za 100 kg.

6. Za tarif. šte. 274. „Cink“.

Leta 1882 se je v avstrijskih planinskih deželah pridelalo cinkovice 135.526 metercentov, kar je dovolj, da bi se bilo izdelalo 45.000 metercentov kovine.

Stalili pa sta še tudi štajarske in koroške surove cinkovice obe delavni južno-avstrijski cinkarnici, in sicer c. kr. talilnica v Celji . . . 40.000 me. in privatna talilnica v Zagorji . . . 34.000 „

vkup . . . 74.000 me.

v Nemčijo pa se je prodalo 47.133 me., t. j. ves pridelek cinkovice v Tirolah, ostanek s 15.000 je bila prevzela cinkarnica v Ivanu (na Hrvaškem), toda ne stalila.

Leta 1882 sta obe avstrijski planinski cinkarnici izdelali surovega cinka, in sicer

Celjska 15.298 me.

Zagorska 13.383 „

vkup . . . 28.681 me.

poleg tega je Zagorska iz Auronzo (v Italiji) uvozila 12.000 me. kalamine (Galmei) in uplavila, tako, da se odnosno domače talilnine prej navedeni izdelek surovega cinka skrči za kaci 3000 me.

Od tega izdelka se je poprodalo 21.998 me., ostanek s 6683 me. se je hranil v zalogi.

Cinkarnica v Št. Janžu na Kranjskem se je opustila l. 1878, ko so cinkove cene upale; ravno tako sta brez dela Ivanska (na Hrvaškem) in c. kr. cinkarnica v Briksleku (v Tirolih).

(Dalje prih.)

Domače novice.

(Vojaško.) Stotnik Žiga Klug 9. lovskega batalijona pride za majorja k 17. pešpolku. Povišani so dalje v domačih polkih in sicer pri 97: stotnika druge vrste Ivan Polajnar in Teodor Pranner za stotnika prve vrste; nadporočnika Jakob Modrijan in Hugo Clausnitz za stotnika 2. v. pri 17. pešpolku pa nadporočnik Evgen Konechegg za stotnika 2. v.; poročnik Karol Brunner za nadporočnika pri 17. peš-p. Kadet grof Ernst Wurm-

brand pri huzarskem polku Franc prince Lichtenstein, postal je poročnik. Kadet Ivan Klein kornega topniškega polka 14 postal je poročnik pri teški baterijski diviziji št. 26. Poročnik v rezervi Egidij Kastrevce postal je nadporočnik pri 7. lovskem batalijonu. Stotnik avditor dr. Josip Gottlieb 17. peš.-p., postal je major-avditor pri garnizijskem sodišči v Ljubljani in stotnik-avditor Frid. Pogačnik major-avditor pri garnizijskem sodišči v Temešvaru. Major Teodor Drenik pešpolka 22. prestavljen je k peš.-p. 6.

(Zemljiška knjiga) je za kmeta gotovo tolike važnosti dan danes, kakor njegov gruntce sam, kajti njegova podoba je na papirji in to ravno taka, kakor je posestvo njegovo v naravi. Razložek je edino le v tem, da je podoba zemljišča v manjši meri označena, kakor pa je posestvo v naravi. Prvi pogoj, ki se mora toraj na vsako zemljiško knjigo staviti, je ta, da je resnična in to resnična gledé posestva, kakor tudi količnosti in kakovosti njegove. Stara zemljiška knjiga je vse te lastnosti imela; o novi se čujejo že iz Štajarskega pritožbe, da je pomanjkljiva, in sicer silno pomanjkljiva, ker se ne vjema z resnico niti v posestvu, niti v kakovosti, niti v količnosti njegovi. Vzrok temu je prenatrjeno delo. Prvič so že geometri ali merjevalci sami pri pregledovanju sveta in pri izdelovanju dotičnih map nekoliko površno delali, ker jih je k temu priganjala predpostavljena gosposka. Da bi se delo hitreje izvršilo, so bili tudi taki sprejeti, o katerih se ni vedelo koliko znajo in ki niti pojma niso imeli o merjenju sveta. Vedno se je le na to gledalo, da se kolikor mogoče veliko naredi; ali je prav ali ne, kar se je premerilo in zarisalo, za to so skrbeli pregledovalni nadzorniki. Kar so pa ti zgrešili ali sicer popraviti niso mogli, je tako ostalo. Od tod pride, da ima marsikteri kmet na mapi več, zopet drugi manj posestva, kot ga je imel poprej. Čuda bi pač bilo, če bi bilo delo pri tolikošnji naglici resnično in brez napake. Kar geometri niso pokvarili, skrbeli so tisti za to, ki so zemljiške knjige iz novega napravljali. Postava zahteva, da to delo vodi predsednik vsake okrožne ali deželne sodnije sam. Le-ti so delo izročili podrejenim c. kr. sodnikom, sodniki pa najmlajšim adjunktom, o katerih so bili prepričani, da hitro delajo. Res so bile poseben po Štajarskem zemljiške knjige čudovito hitro dovršene, dotični gospodje pa, ki so imeli skrb za njihovo napravo, povišani. Sedaj se je pa pokazalo, da je delo grozno površno in na škodo posestnikov; kajti marsikdo ima manj, zopet drugi več posestva, kakor ga ima v resnici. Ker se pri sklepanju pogodb vedno le na papirno posestvo kot veljavno posestvo gleda, je ta podoba toraj neresnična in kmetu na škodo. Denar je zavržen, delo pa skaženo. Na Kranjskem se je boljšega nadjati.

(Utonil je) v sredo zvečer na potu med Studencem in Škofeljo v jarku ravno pred izlivom v Iščico Jernej Boh iz Studenca doma. Kopal je celi dan s tovariši jarek, a zvečer se je napotil sam domu. V temi je izgrešil pot in padel na glavo v jarek. Včeraj, četrtek zjutraj, našel ga je njegov tast Martin Škraba, kateri ga je hitel iskat na vse zgodaj, sluteč, da se mu je pripetila nesreča, ker ga ni bilo zvečer domu. Ranjci, okoli 35 let star, zapustil je vdovo in 4 otroke; najstarejši teh je 7 let star.

(Major Gramposich), zapovednik c. kr. kranjskega deželnega orožništva, povišan je za podpolkovnika.

(Kušarjevo hišo) št. 15 v Gradišči, kupil je gostilničar Andrej Črne za 9700 gld.

(Oddaja se) v zakup vžitina od vina, mošta in mesa za okraje Kranj, Kamnik in Mokronog za leto 1886, oziroma tudi za 1887 in 1888. Zakup znaša za Kranj 13.000 gld., za Kamnik 14.600 gld. in za Mokronog 8700 gld. Vžitina se bode v zakup oddajala 23. novembra v dotičnih davkarijah.

(Graški slovenski veliko-šolci) vabijo k vstanovnemu zboru akademične podružnice „družbe sv. Cirila in Metoda“ v Gradcu na 3. novembra ob 1/2 8. uri zvečer v gostilno „zum wilden Mann“, Jakominigasse.

(Novo posojilnico) napravili so Podbrezju na Korškem, ki bo ondašnjim kmetom male svote za nizke obresti preskrbovala.

(Štajarsko vino) iz boljših vinskih krajev, kakor so Fram, Zavrč, sv. Peter, Bistrica in Mala Nedelja, ima letos jako lepo ceno. Cerkveno vino pri sv. Petru, pravi „Slov. Gospodar“, da bode letos štrti-

njak (10 veder) najceneje po 100 gld. Za najboljšo Bistriško vino ponujali so kupci že lastniku po 150 gl. za štrtinjak, pa gani hotel prodati. V Zavrču je med kmeti vino že prodano. Okoli Maribora so ni mnogo vina pridelalo, pravijo, da menda le četrti del navadnega pridelka, tako-le blizo jednega štrtinjaka na oralu. Okoli Male Nedelje cenijo vino štrtinjak po 90 gld.

(Toča je šla) v sredo opoldne v Gradcu več minut.

(Hvalevredno o Celovških mesarjih.) „Slov. Gosp.“ prinaša namreč vest, da so Celovski mesarji sklenili, ob nedeljah popoldne svoje učence h krščanskemu nauku pošiljati. V resnici jako hvalevreden sklep, ki bi tudi kje drugej ne bil odveč.

Razne reči.

— „Zato, ker jih varujemo, nas pa zmerjajo“, rekel je župan iz Kraljevega dvora, ki je s svojim životom varoval nemške „turnarje“, ki so odhajali iz svečanosti 3. avgusta, o priliki ko je mestno prebivalstvo jim trdo za pete bilo. Takrat je iz istega voza zakričal nemški „turnar“: „Česka bagaža“. Poln nevolje so v šlo županu omenjene besede, a takoj je spoznal, da je nepremišljeno govoril ter je prosil okrajnega glavarja odpuščenja, in zaradi tega je sedaj na zatožni klopi. Pred sodnijo pridejo vsi, ki so količkaj prizadeti, da so le izustili kako nepremišljeno besedo, zgrabili so jih, to nam priča, kako previdno je gosposka vso stvar preiskovala. Na cesti proti Trutnovem so metali kamenje na vozove, dve osebi ste bili hudo ranjeni, devet lahko, škoda pri vozovih je cenjena na 96 gl. 50 kr. Večina izgrednikov je ostala prikrita, ker je bila noč temna. V mestu sta se zakasnila še dva „turnarja“, ktera so napadli in poslednjič prisilili, da sta dala 2 gl. za narodni namen.

— „Dobro, da nisem bil neotesan“, je rekel pometać svoje dni, ko so mu pravili, da se je srečal z nadvojvodom Ivanom na mostu. Prašal ga je slavni gospod, kod se pride do nemške cerkve, a pometać mu je rekel: Le naprej pojdi za nosom, bodeš pa uprav došel. Rekli so mu, da je on govoril z državnim opraviteljem, — na kar je on pohvalil svojo vljudnost. Isto tako naši levičarji. Armada ni bila razžaljena, ko so ji očitali levičarji, da je v nje sredi narodni prepir, a levica je bila hudo razžaljena, ko jo je minister prašal, ali je to patriotično, da razširja med armado narodni prepir. Toraj na jedni strani mora koža debela biti kakor podplat, na drugi mora pa vladati rahločutnost.

— Papež razsodnik med prepiri. V srednjem veku se je to večkrat zgodilo, da je sv. oče razsodil prepir med knezi ali pa tudi med knezi in podložnimi. Pa tudi v novejših časih se to ni opuščalo. Protestant Leibnitz, † 1761, je na to opozoril svet. Tudi drugi protestantski politiki so priporočali papežovo razsodništvo. Angleški minister Pitt je pisal l. 1794, da le Rim more soditi nepristransko. Francoski minister Guizot je povdarjal to misel l. 1861, rekoč, da papeštvo v imenu vere varuje naravne pravice človeštva med knezi, vladarji in podložnimi, in tako poklada temelj za mednarodno pravo. Lord David Uguhart pravi: mednarodno pravo more se le zgoditi po katoliški cerkvi s papežem na čelu.

Telegrami.

Sofija, 30. okt. Iz Macedonije slišati je o novih nevarnostih, če bi se položaj v stari tir spravil, kajti Bolgarija bi prišla ob svoj vpliv in bi ne mogla Macedoncev nič več brzdati.

Atene, 29. okt. Mornarske reserve poklicane so v službo. Kamora je dovolila kredit. Delyannis predložil je postavo, s katero se bo uradnikom po 5% od plač odtegnilo.

Bukarešt, 30. okt. Vlada je ukazala, da naj se izžene 12 židovskih časnikarjev, ker so v svojih časnikarskih poročilih čez Rumunijo zabavljali.

Carigrad, 30. okt. Poslanci so se včeraj posvetovali o popravah za konferenco. Srbski poslanec je visoki porti objavil vže znan odgovor na kolektivno pismo velesil, v katerem je bilo govorjenje o deklaraciji, ki se je 14. oktobra izročila v Sofiji in Carigradu.

Pariz, 29. okt. Danes dopoldne vstrelil je na Konkordinem mostu nekdo s samokresom na Freycinetov voz, ko se je taisti ravno od ministerskega zbora v palačo ministerstva zunanjih zadev peljal. Ranjen ni nikdo, zlo-deja so prijeli.

Pariz, 30. okt. Zlodej se brani povedati kedo da je. Pri zaslišanju obstal je, da je

strelil premišljeno. Freycinneta je poznal le po imenu in po sliki in je bil nanj jezen, ker mu je škodoval na premoženju, časti in spoštovanju. Več bode povedal le svojemu zagovorniku. Sploh se sodi, da je Lah ali pa Korzar.

Zahvala.

Mil. gosp. knezo-škof dr. Jakob Missia blagovolili so darovati veteranskemu društvu zdtno svoto 50 goldinarjev za društvene namene, za kar izreka podpisano vodstvo najsrčnejšo zahvalo.

Kranjsko veteransko društvo

pod pokroviteljstvom Nj. Veličanstva presvitlega cesarja Franc Josipa I.

Umrlj so:

27. okt. Marija Stenovec, delavka, 60 let, Kravja dolina št. 1, krvavenje pljuč. — Marija Petek, hišna oskrbnica, 48 let, Gospodske ulice št. 6, vodenica.

Tuji.

28. oktobra.

Pri **Maliču**: Pavel Partorff, trgovec, iz Berolina. — K. Löwy, trgovec, z Dunaja. — S. Piek, trgovec, iz Prage. — Ernest Gschihay, trgovec, iz Hece. — Vojteh Schaffenrath, fabrikant, iz Zirla. — Miroslav Tschöll, trgovec, iz Grada. —

Pri **Stonu**: H. Fröhlich, inženir, z Dunaja. — Klam in Rozdonyé, trg. pot., z Dunaja. — Josip Stapf, fabrikant, iz Imsta. — Žiga Tausig, trgovec, iz Linca. — Anton Žigur, župnik, iz Loškega potoka. —

Pri **Bavarskem dvoru**: N. Strozeci, zasebnik, Krakovega. — Josip Käfer, mesar, iz Maribora. — Peter Stopi, posestnik, iz Dobrave. — Jan. Malenšek, posestnik, iz Broda. —

Pri **Južnem kolodvoru**: Henrik Pollak, trgovec, z Dunaja. — Stefan Birk, organist, iz Vrhpolja. — Josip Cesarček, posestnik, z Gorenjskega. —

Pri **Avstrijskem caru**: Janez Rupnik, učitelj, iz Idrije. — Janez Pipan, učitelj, iz Črnega vrha. —

Dunajska borza.

(Telegrafčno poročilo.)

30. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 40 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 85 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 30 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 85 „
Akcije avstr.-ogerske banke	865 „ — „
Kreditne akcije	284 „ 30 „
London	125 „ 10 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 93 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 93 „
Nemške marke	61 „ 50 „

Piccoli-eva esenca za želodec.

katero pripravljajo

G. PICCOLI, lekar v Ljubljani.

Ozdravlja kakor je razvidno iz zahvalnih pisem in zdravniških priporočil boleznj v želodcu in trebuhu, bodenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemeroidje, zlatenico, migreno itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih.

Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gld. 36 novc.

Pri večem številu dobi se primeren odpust.

Cena eni steklenici 10 kr.

Gosp. Gabrielu Piccoli-ju, lekarju v Ljubljani.

Na zahtevanje potrjujem, da sem Vaš evet za želodec, kojega deli so mi dobro znani, v velikih slučajih vspešno rabil proti boleznim v želodcu in zlati žili.

Ljubljana, mesec januar 1884.

(13) Dr. Emil citez pl. Stöckl,

c. k. vladni svetovalec in deželno-sanitetni poročevalec.

Podpisani potrjuje, da ima želodečna esenca ljubljanskega lekarja Piccoli-ja hitre in prečudne zdravilne moči. Z njo ozdravelo je mnogo ljudi moje in sosedne župnije; komaj preteče dan, da ne bi kdo prišel k meni, ki me prosi za jedno steklenico želodečne esence, kojih imam vedno nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-kanonik. Plomin, Primorsko.

Antirrheumon, najboljšo zdravilo proti prehlajenju, kostobolji, hromoti delavnih čutnje, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Pastile santoninske; (kolesci zoper gliste izkušeno zdravilo zoper gliste, škatljica 10 kr., 100 košček 50 kr. 1000 koščekov 4 gld. 2000 košček 6 gl.

Salicilne pastile proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davci (difteriti), pljučnim, prsnim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost, škatljica 20 kr.

Zeliščni prsni sirop. Ta iz zdravilnih zelišč izdelani sirop se rabi z najboljšim uspehom proti vsem prsnim in pljučnim boleznim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivem kašlju itd. Odraščeni naj vzamejo 3 do 4 žlice vsaki dan, otroci pa toliko žlic. Steklenice 36 kr.

Tu navedena, kakor vsa

druga zdravila se

zmiraj sveža dobé

v lekarni

G. Piccoli-ja

„Pri Angelu“

v Ljubljani,

na Dunajski cesti,

kjer se naročila takoj po pošti proti porceljni izkušajo.

